

Rhynchaenus pseudostigma Tempère, 1982 (Coleoptera, Curculionidae) i Danmark

EIVIND PALM

Palm, E.: *Rhynchaenus pseudostigma* Tempère, 1982 (Coleoptera, Curculionidae) in Denmark.

Ent. Meddr 56: 123-124. Copenhagen, Denmark, 1988. ISSN 0013-8851.

Rhynchaenus pseudostigma Tempère, 1982, is recorded as new to the Danish fauna. Diagnostic characters are given for this species and the closely related *R. stigma*, and their Danish distributions are mapped.

Eivind Palm, Byvej 16, DK-4591 Føllenslev, Danmark.

I de senere år er *Rhynchaenus pseudostigma* Tempère, 1982 udskilt fra *R. stigma* Germ. (Tempère & Dieckmann, 1984). Ved undersøgelse af mine egne eksemplarer af *R. stigma* viste det sig, at enkelte af disse rent faktisk tilhører den nybeskrevne art, som dermed også forekommer i Danmark.

Siden har min kone og jeg ihærdigt ledt efter arten og fundet den flere steder, som det fremgår af udbredelseskortet. Siden har jeg også undersøgt materialet på Zoologisk Museum i København (ZMUC i det følgende) og på Naturhistorisk Museum i Århus (NHMA i det følgende) og begge steder fundet enkelte eksemplarer af den nye art.

Kendetegn. Arten er overordentlig nærtstående til *R. stigma*, men med lidt øvelse kan begge køn kendes på snudens anderledes punktur. Hannen kan let kendes på faconen af penis.

Arten kan indføres hos Hansen (1965: 362) på følgende måde: Punkt »11 ..... *R. stigma*« udvides til: » ..... 12a« og følgende tilføjes:

12a: Snuden mellem antennernes indledningssted og øjnene, blanke i partier mellem punkterne. Punkterne næsten cirkelrunde. Pronotum ofte også punkteret helt ud på det forreste, centrale stykke. ♂: Penis bred med but ende, på siden med

udstående hår, som dog let gnides af (se Fig. 1) ..... *R. stigma*.
- : Snuden mellem antennernes indledningssted og øjnene, uden blanke partier. Punkterne her aflange (mindst 2-4 gange så langsom brede og oftest placeret i længdefurer). Pronotum i reglen ikke punkteret på det forreste, centrale stykke. ♂: Penis smal med spids ende, uden hår (se Fig. 2) ..... *R. pseudostigma*.
R. pseudostigma har desuden en anelse længere snude (især hannen). De øvrige for-

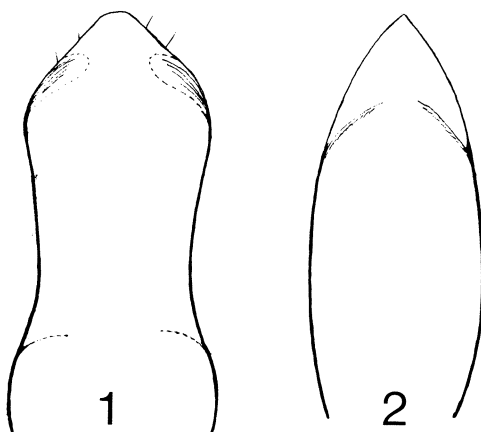

Fig. 1-2. *Rhynchaenus*, penis set dorsalt. - 1. *R. stigma*. - 2. *R. pseudostigma*.

Figs 1-2. *Rhynchaenus*, Penis, dorsal view: - 1. *R. stigma*. - 2. *R. pseudostigma*.

skelle mellem arterne (nævnt f.eks. hos Lohse (1984)) har jeg ikke fundet anvendelige. Hannen har hos begge arter kortere snude end hunnen.

Af den nye art foreligger nu følgende eksemplarer: SJ: Frøslev Plantage 2 stk. 15.viii.1985, 1 stk. 11.vi.1987 (B. & E. Palm) (de 2 ♂♂ genit. verif.); EJ: Højkol 3 stk. 22. viii. 1985, 1 stk. 3. vii. 1987 (B. & E. Palm) (heraf 1 ♂, genit. verif.), Ildal Skov 25. viii. 1985 (B. & E. Palm), Gl. Rye 24. vi. 1987 (E. Palm), Vrads Sande 21. vi. 1987 (E. Palm), Nørre Tindet 4. vii. 1987 (B. & E. Palm) (♂, genit. verif.), Salten Profil 19. vi. 1987 (B. & E. Palm) (♂, genit. verif.), Laurbjerg 1901 (u. navn, coll. NHMÅ), Grejsdalen 2 stk. 1. viii. 1914 (u. navn, coll. NHMÅ), Hadsten 1 stk. (u. navn og dato, coll. NHMÅ), Hinnerup 1. viii. 1907 (V. Hansen) (klausulsamlingen, ZMUC); WJ: Harrild Hede 23. viii. 1986 (B. & E. Palm) (♂, genit. verif.), Ringive Kommuneplantage 2. vii. 1987 (E. Palm), Estrup Skov 9. v. 1918 (F. Larsen, coll. NHMÅ); NEJ: Lindum 26. v. 1899 (H. Jensen, coll. NHMÅ). Arten er således kun kendt fra det østlige Jylland (se prikkortet).

Af *R. stigma* foreligger der et betydeligt større materiale. Arten er ret hyppig i det østlige Jylland op til Limfjorden, på Fyn og i NEZ. Fra LFM foreligger kun få fund; i SZ kun Holmegårds Mose (B. & E. Palm) (♂, genit. verif.); i NWZ kun Ulkestrup Lyng (E. Palm) (fl. stk. genit. verif.) og Undløse Åmose (E. Palm) (fl. stk. genit. verif.). Se i øvrigt prikkortet, hvor samtlige fund, jeg har set, er indsat.

Ud af det indsamlede materiale, jeg undersøgte i 1987, var ialt 14 eksemplarer ud af 246 *R. pseudostigma*, som således har vist sig at være betydelig sjældnere end *R. stigma*, hvilket også stemmer overens med melleuropæiske iagttagelser (Dieckmann (brev), Lohse 1984). I Melleuropa betegnes arten dog ikke som sjælden. Den kendes fra BRD (Hamburg, Oldenburg, Hessen og Bayern), DDR (Mecklenburg og Thüringen) og Schweiz (nordlige del) (Lohse 1984).

Begge arter er knyttet til pil (*Salix*), *stig-*

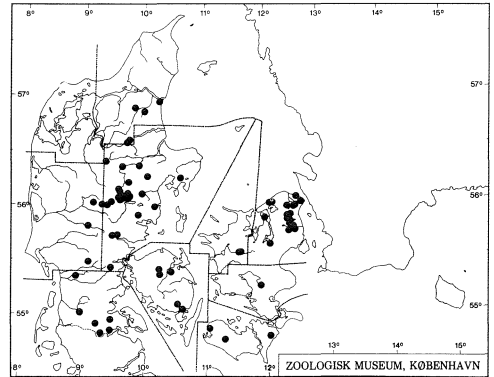

Fig. 3. *Rhynchaenus stigma* Germ. Udbredelse i Danmark.

Fig. 3. *Rhynchaenus stigma* Germ. Distribution in Denmark.

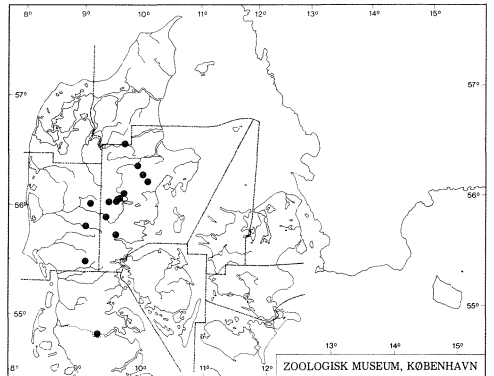

Fig. 4. *Rhynchaenus pseudostigma* Tempère. Udbredelse i Danmark.

Fig. 4. *Rhynchaenus pseudostigma* Tempère. Distribution in Denmark.

ma også til poppel (*Populus*). Begge arter er fundet sammen på flere af lokaliteterne (se kortene). Ved Højkol fandt vi begge arter på de samme buske.

En tak skal lyde til Viggo Mahler og Michael Hansen for gennemlæsning af manus og oplysninger om *Rhynchaenus stigma*.

Litteratur

- Dieckmann, L. & Tempère, G., 1984: Designation des Neotypus für *Rhynchaenus stigma* (Germer, 1821). - Reichenbachia Mus. Tierk. Dresden 22 (13): 99-100.
- Hansen, V., 1965: Biller XXI. Snudebiller. - Danmarks Fauna 69. 524 pp. København.
- Lohse, G.A., 1984: 14. Nachtrag zum Verzeichnis der mitteleuropäischen Käfer. - Ent. Bl. 80: 143-152.